

ווייטשעפל שטעטל דבריטן

א. נ. שטענצל

לאנדאן 1961

פערלאג „לשון און לעבן“

"Whitechapel shtetl d'Britain," by A. N. Stencl. Published by "Loshn un Lebn," 17 Delamare Bldgs., Collingwood Street, London, E.1, and printed in England by Narod Press, 129-131 Cavell Street, London, E.1

צונויפוזאמען אין ביכער מיינע עסייען, סדרן מיינע לירישע און עפישע לידער איז נישט פאר מיינע כוחות און מעגלעכקייטן, אויך קיין דרינגלעכע נויטווענדיקייט פאר ניצלעכן געברויך מער פון „קאנסומענט“ דאָ ; דאָס בוך איז אַ דאָנק אויסדרוק פאר דער געהאטער מעגלעכקייט צו טון דאָ יאָרן־לאַנג מיין אַרבעט, און ווען עס גייט אין אַן אינערלעכער נויטחענדיקייט, נישט צו זיין קיין כפוי טובה, האַנדלט עס זיך שוין נישט מער, צי ס'איז נויטיק פאר וועם, עס גייט אַריין אין גדר פון דער געטוענער אַרבעט. דער מאַטעריאַל באַשטייט, דריי פירטל פון שטיינגעבליבענעם בליי־זאַץ פון „לשון און לעבן“ — אַ דאָנק דעם נאַראַד־פערלאַג — און איין פירטל, פון די ערשטע לידער, געדרוקט ביי מיין אַנקומען. מיט מאַנכע פּערזענלעכע איך־און קאַמף־לידער האָב איך מיך געראַנגלט ביים אַרייננעמען, אָבער דאָס בוך וואַלט פאַרלוירן זיין שפּעקילאַטיוון כאַראַקטער, צומאָל די נויטיקע באַרעכטי־ קונג פון דער דערשיינונג. אפשר וואַלט אויך בעסער געווען אַז דער סדר זאָל זיין אויף אַ „פּאַעטערישן“ אופן, און דער „רוח בין השיטין“ אַ רחבות־דיקער. די איינהייטלעכקייט פונם בוך איז מאַטעריאַלן שטימונג־ענדערונגען פון אַ פּערטל יאָר הונדערט, כמעט, וואָס האָט דאָך איין גרונד־געפיל צום אַרט דאָ און צו די מענטשן. שווער צו רעדאַקטירן אייגענע זאַכן, בפרט ווען ס'ליגט שוין אין בליי אויסגעזעצט. מאַנכעס געפרוּווט אויסבעסערן, מערער נישט אַרייננעמען. דאָס קאַרעגירן, אויף דער גיך, מסתם אויך נישט גאַנץ קאַרעקט. זאָלן די, וואָס וועלן לייענען דאָס בוך, זיך אַליין אַ ביסל צו העלפן און זיי וועלן זיך צורעכט געפינען.

ד. מ.

ווייטשעפל, כ"א שבט, ה.תשכ"א

א ליכט-שאטן-און א קווער-שניט

(פּאַרטרעטן אין גראַמען)

62		נחום סאַקאַלאָוו און אַחד-העם	7		„וּרוּחַ אֱלֹקִים מֵרַחַפֵּת עַל פְּנֵי הַמַּיִם“
64		כהן לאַסק	8		די באַלאַדע פֿון דר. ראָדריגאָ לאַפעץ
64		סאַנאַטע 1936	10		די ערשטע „היברוס“
65		דער שול־פרעזידענט	11		דגל מנשה
65		די באַלאַדע פֿון פרעזידענטס אַתּרוּג פּוּשקעלע	12		חֲנוּכַּת־הַבַּיִת פֿון דער שול „שערי־שמים“
68		„דער רבי זאָל לעבן“	13		די ערשטע דריי רבנים
70		„אייבי דע לאַג“	15		דער אַוואַנטוריסט סימאָן דע געלדערן
71		אַ הוישע־פּאַראַדיע	17		דער לאַנדאַנער בעל־שם
72		דער גויאַנאַ־עמיסער	20		ספרדים, אשכּנזים און נוסח־ספרד
75		ווּלאַדימיר זשאַבאַטינסקי	21		אַ למד־וואַניק באַלאַדע
76		דער זעער	24		משה מאַנטעפּיאַרע
77		כאַטש רעד צום לאַמטער	26		שמחה בעקער
78		דער קאַזשעניצער פּירט טיש אין ווייטשעפל	27		די ווידי
86		רבי פרדס	31		אַ לעצטער־שפּראַך
87		חבר „דושאַוּעף“	33		מאַריס ווינטשעווסקי אַפּאַטעאַן
87		שמואל זיגלבוים	38		דער יינגער מאַריס ראָזענפעלד
87		דער „רעפּיודשי“	39		די באַלאַדע פֿונם טאַבעק־שקעטעלע
88		דר. חיים ווייצמאַן	43		ר' בנימין השני
89		קאַצעט נומער אַזוי און אַזוי	44		„דור הולך“ ...
90		און וואָס וואַלט געווען ווען ברעג דאָ וואַלסט דערגרייכט	45		„... ודור בא“
90		* * *	45		די אַדלער־דינאַסטיע
91		ביי שעקספּירס קבר	47		דער טאַטע און זון
90		שעקספּיר	48		פּרינץ קראַפּאַטקין
92		די קעניגין אין ווייטשעפל	49		סאַנאַטע 1905
92		אין גאַרטן פֿון לאַמבעט־פּאַלאַץ	49		רוּדאָלף ראַקער
94		ביים מירמלשטיין טישל	50		צו שלום עליכמען
97		אַ רביש פּאַרטערט	51		היימישע ערד
97		דער ווּונדער דיוואַן	52		* * *
98		פּראַפעסאָר זעליג בראַדעצקי	52		צוויי סאַנטען
98		אַסתר קרייטמאַן	53		לעיעלעס
99		קייטי בראון און ס. פּאַלמע	54		דער קראַקער פּאַעט נתן האַראַוויץ
99		יוסף הלל לעווי	57		ווי דער פּאַעט שטאַרבט אויפן אייגענעם בעט
100		בן־א. סאַכאַטשעווסקי	56		יוסף חיים ברענער
100		משה עובד	60		אַבראַם וויעוויאַרקע
101		שלום אַש	61		דער הייקאַמיסאַנער
			61		אַ סאַנעט איבער אַ ווייטשעפל־סענאַטאָר

ווייטשעפל ירושלים ד'בריטן

פומבדיתא, קאראדווא, קראקע, אמסטערדאם,
לובלין, וואלאזשין, ווילנע, בערדיטשעוו און קאצק.
של-מעלהדיק וועסט בלייבן ווי איינע פון זיי,
מיט האראפאשניקעס פון זשיטאמיר און פלאצק.

און אויב דער בלוטיקער שליאד אונזערער אצינד,
נישט דירעקט ער פירט ביז פאר דיין אפענער טיר — —
פון גרויס צער דו האסט א מעשה דיר אנגעטון,
ביזט דו געבליבן א פארבלוטיקטע אין דיר!

„בדמיך חיי ... בדמיך חיי...“
דו וועסט נאך לעבן בלייבן מיט דיין לעצטן ייד!
אין מינדסטן פארשוין, און אין פארמישטסטן שוין,
ווי אונזערן אש טליענדיק א גלאונגע גליט.

דא האט ראזענפעלד געזונגען ערלעך זיין ליד,
ווינטשעווסקי געדינט דעם יידישן ווארט געטריי;
ווי אונזערע הייליקע שטעטלעך, פארטיליקטע,
של-מעלהדיק דו וועסט בלייבן ווי איינס פון זיי.

ווייטשעפל, דער ירושלים ד'בריטן,
וועסט בלייבן איינגעלייבט צווישן אונזערע שטעט!
ווי די קדושים אין דער היים, אויף קידוש-השם,
גרייט צו גיין לעצטער יונג געבוירן אין אלדגעייט.

על נהר טעמזע

„כל הנחלים הולכים אל הים“ —
ס'איז די טעמזע — דער לעצטער מסתם!
ווי געוואַלטיק ברייט, וואַסער פאַרגלייך.

ביים היימישן שטעטלדיקן טייך,
אַ וואַסער-מיל אויפגעשטעלט מען האָט,
דאָ ביי דער טעמזע — לאַנדאָן די שטאָט!

זע, אויף טויזנט רעדער דרייט זי זיך,
ווי טומלדיק-פלינק, ווי רעשיק גיך,
און די מיל-שטיינער ווי גרויס, ווי שווער.

הער, דאָס זשאַרנע געשיט אַנאויפהער —
פונם זעמל-מעל וואָס קומט אַרויס,
קוים אַ האַנט-פול אַנגעגאַרשט דאָ בלויז.

בלויז אַ שמשון אַזוי שטאַרק און גרויס,
אַז מיל-ראָד אַ רגע נישט אויפהערט,
ביז זאַמד-שטויבל צעריבן ער ווערט.

1

אַ שפרונג-ברעט צו די יהודה-בערג צוריק,
איבערן אַצעאָן צו די אַנדן אַריבער,
איז ער, דער אינזל דאָ, געוועזן פאַר אונז,
און מיר, דאָס רעשטל, וואָס בלייבן ס'וועט דאָן איבער —

אַ מנין יידן דאָ אַ מזומן דאָרט,
עפעס אַ שולכל וווּ מיט אַ שליח-ציבור —
די אייער-שאַל פון אויסגעפיקטע פייגל,
וואָס געפלויגן בשלום די ימים אַריבער.

מען וועט זיך דערציילן מעשיות פון אַמאָל:
להבדיל, אַ ביבלישן שמשון הגיבור,
עפעס אַ לאַרד ביקנספילד דיזראַעלי;
פון זאַנגוויל אַ בוך ס'וועט איבערבלייבן; אַ חיבור

פונם בעל-נפש יוסף חיים ברענער,
פון זיין אייגן לעבן געוועזן ס'איז אים ליבער !
אויפגעשריבן עס מרה-שחוריק אָווי,
ווי געהערט פון נעפל אַרויס מפּי-הדיבור.

דער זכר פון אונז דאָ, על נהר טעמוע,
אַ טאַפּלעך ווי דער ביי דער עבראַ און טיבער :
פון ריין און ווייסל, פון דניעפער ביז וואַלאַג,
פון הונדערט טייכן געראַטעוועט זיך אַריבער —

אַ געבונדענע טראַטווע אַנגעשווימען,
צאַרן-צעצאַפּלע, צעפּלאַפּלע אין פיבער,
צאַנקנדיק אויסצווּנגען נעפּל-ליד דאָ,
אין די טריב-פאַרזשאַווערטע, ווילגאַטש-נאַסע שטיבער.

פון אַ שווערער נעפּל-נאַכט אין ווייטשעפל,
וואָס קאָן שוין זיין מרה-שחורקעך און טריבער ?
בלויז, אויב ס'האַרץ אַן איבער-פּלייך פון געזאַנג איז,
ברויזט עס צעכוואַלעט, און פון נחת-פּרייד ס'פּליסט איבער.

2

פון טויזנט און איין שטעטל זיינען מיר אַנגעקומען,
מיט הונדערט טייכן כוואַליק געוואַקל אַנגעשווומען ;
לאַדזשער באַלוט, קאַזמירער מאַרק, טאַלטשאַק אַדעסער,
ווי מאַטראַזן טעטואירטע — מיט פאַגראַם-מעסער.

קיעווער סטודענט, ישיבה-בחור וואַלאַזשינער,
קאַמיוואַיאַזשאַר אויף גאַנצער ליניע וואַרשע-ווינער,
לובאַוויטשער טיש-זיצער, סלאַבאַטקער טעג-עסער,
פון קאַזאַרמעס, תּפּיסות — פאַרטיי-ביכלעך די פעסער.

„אַ דאַמף-שיף האַסט אויסגעקלערט און נעמסט דיך דערמיט איבער“ !
אַ אונזער איינס אַהער דאָ נאָך געקומען אַריבער,
ווי גרויס איז די חכמה, און דאָס ווונדער נאָך גרעסער —
ווי אַלע שבעה ימים ברויזט ס'לאַמאַנש געוועסער — — —

שבעה מדורי גיהנום דאָ אַדורכגעגאַנגען,
און אין די נעפּלען אויפגעלויכט מיט גלי-געזאַנגען,
צו לויטערן ווי אַלטן וויין אין נייע פעסער,
לעצטן שווייס-טראַפּ נאָך פון אַ פאַרמאַטערטן פרעסער.

בעסער מסתם מיט דער דירה צובאקענען זיך קודם ;
שטיגן אַוויפיל צו אַ לעצטן גאַרן אויף אַ בוידעם,
בלויז דאָס ווילגאַטש גליטשיקע — אין קעלער-לאַך לעצט טרעפל ;
בייג דיך, ביטע, אַ קאַפּ איין, און נישט צעקלאַפּסט דיר ס'קעפל.

אויב בוידעם, אויב קעלער, און אונטערשיד וווּ מיר זענען ?
אַז ביי טאַג ביינאַכט קאַפּטשעדיק גאַז-פלעמל מווּ ברענען,
זיכער אַ בעט, וווּ אַ ווייב ביים פאַרעדיקן טעפל,
אַ זון ביי דער מאַשין, אַ טאַכטער נייט און אַ קנעפל —

זעסט צומאַל נישט דעם, איבערן צושנייד-טיש געבויגן,
ווי מיטן פיצל קרייד ער נעמט זיך אַרויס די אויגן,
בלויז ס'ווייסלעכע פון קריידל, ס'אינטערשטע פון אויג-לעפל,
און פון פאַסטריגע געשלעפט אַהין, אהער אַ שלעפל —

ווי פלינק זיי אַרבעטן די פינגער, די דינע, דאַרע !
נישט פון פרעסל — פון זיין שווייס פול איז די שטוב מיט פאַרע !
און אויב מיט טויזנט שטובן אַזעלכע פול ווייטשעפל,
אַ ווונדער, און גאַנצע שטאַט נעמט אַרום אַזאַ נעפל.

אַנצוטאַפן מיט די הענט אַ נעפל, אַ געדיכטער,
ווי דורך שווערע וואַלקנס רייסן זיך סיגנאַלן ליכטער ;
מיט טויזנט פיס שפאַנט אין דער גאַס אַ שאַטן-גיגאַנט —
אַ בלינדער וואָס דערטאַפּט זיך ביי אַ גליטשיקער וואַנט.

ווי אין אַ טאַנץ-זאַל אין „וואַרק-שאַפּ“ אַריינגעפאַלן !
הילכערס שאַלן די ווענט, סופיט — נעאַן-שטראַלן קוואַלן,
טויזנט קליידלעך כוואַליען צעפאַכעט — אַ שטיק געוואַנט,
אַ קאַלירן מינועט אויף לויפנדיקן באַנד —

די „קאַטערס“, די מאַשינערס — די „בעסטערס“ כאַפן אונטער !
עלעגאַנטער „פאַרמאַן“ — טאַנץ-מייסטער, שלאַנקער געוונטער,
„האַרי-אַפּ, האַרי-אַפּ“ ! האַפּט ער אַריין נאַכאַנאַנד :
„אויף די האַלידעי סעזאָן-מאַדלס וואַרט ניוועלאַנד“ !

ווינטער, פּרילינג ? ווער ווייסט דאָ איצט וואָס ס'טוט זיך דרויסן ?
חושך-מצרים, עבודת-פרך, גושן — —
צו דער האַפּמאַן-מאַשין יאַגט ווילד לויפנדיק-באַנד — —
אַ מומיע בלייבט זי שטיין אַ מאַניקע ביי דער וואַנט.

פיר טאנענטן

1

ס'שאַקלען זיך די בריקן פאָנען דעמפנדיקער ווייִרויך,
פון די כוואַליעס דאָס געפרעפל, הייליק, געהיים און שטיל ;
ס'וואַקלט דאָרט די שיף — ס'קעסטעלע מיט משה'ן אויפן ניל,
צוקאָפנס דער אַבעליסק, ווי שוואַרץ ער שטייט, שלאַנק און הויך.

צי גאַר צו דערציילן עס מיט ווערטער ערשט נאָך מען ברויך :
אַן טרעמפ אויף באַנק, ווי אין אַ טלית אין נעפל-געהיל,
דער נביא יחזקאל אויפן טייך כבר ? דעם ריח כ'דערפיל,
פון טראַטווע דאָ וווּ — תיבה אויסגעפעכט פון זיידן נח.

אַרום שטאַט דרייט זיך — ווונדערלעכער קאַליידאָסקאָפּ,
אַ צעמישטע ליכטיקייט פון גאַסן און פון סקווערן,
פון הימל אַראָפּ לייכטן שוויִפענסטער און לאַמטערן.

אַ פיבער-צעצינדענער, א שטערן-צעפלאַמטער קאַפּ,
פאַקלט צעכוואַליעטער אַלץ ווונדערלעכער און ווילדער —
אויף אַ לייזונט וווּ וויקלט זיך אַ בילדער געפילדער.

2

עס וועט דער אינזל-מענטש זיין אינזל לאַנד נישט פאַראַטן,
אַ געהילטער אין נעפלען שווימט ער איבער די ימען,
און ווען זיין מאַסט-בוים מיט די זעגלען ברעכן צוזאַמען,
זינגען די כוואַלעס נאָך דאָס געזאַנג פון די פיראַטן.

אַהיים קומט ער פון ריאַלטאַ מיט שיילאַקס דוקאַטן,
אויף גיבראַלטאַר צינדט ער זיין שטורקאַץ אין שייטער-פלאַמען,
די ווייטסטע פעלקער צו באַצווינגען און די ווילדסטע שטאַמען,
און ס'רייכע קאַלומבוס-לאַנד — מיט ביבלישע ציטאַטן.

זיינע מאַפעס, זיינע מעסער-צעשניטענע דלאַנעס,
זיינע קאַמפאַסן ביי טאַג די זון, ביינאַכט — די לבנה'ס,
עס איז דער אינזל פאַר אים — פאַר אור-מענטש די היילן ;

זיין היים — טונעל-וויאַדוקטן, רעגנבויגן-בריקן !
ס'לייכטן אַרום אים שטערן — פון די הערערס די בליקן,
ווען אין נעפל-נעכט, פייקע אין מויל, ער נעמט דערציילן — — —

אן איינגעהילטער אין נעפל שטיי איך אויף דער בריק,
 אין מיטן כרך, פעסט צוגעדריקט צו איר האַרצן סאַמע,
 און ווען אפילו אין די אַרעמס פון אַ שטיף מאַמע,
 איך וואַרעם מיך אין איר גליאיק געפרוירענעם בליק.

אויפגעלויכטן לויפן באַסעס אַהין און צוריק —
 אייליק באַוועגט זיך אויף אַ לייונט אַ פאַנאַראַמע,
 אַפגעריסענע טאַקטן, קוים צו כאַפן אַ גאַמע,
 איבער ימים־ווייטע־לענדער זיס גיסט זיך מוזיק.

ס'שאַקלט זיך די בריק צום טאַקט פון אַ שטילינק ווינג־ליד — —
 איך קוק און קוק, ווערט אַ קינד דען אין מאַמע אַרעמס מיד ?
 עס שלאַפט איין אזוי פון זיסע חלומות געטראַגן —

עס דרייט זיך ווונדערלעך די שטאַט — די אַלאַדין־לאַמטער !
 דעמלט אויף שיף דער פיראַט געבראַכט האַט זי דאָ אַהער — —
 ער דערציילט, כ'הער די כוואַלעס יעדעס וואַרט זיינס נאַכזאָגן.

ווי דער ווייסער נעפל דרויסן, אַ מחשבה אין קאַפּ,
 זי וויקלט זיך, פאַרוויקלט זיך און אַלץ שווערער זי ווערט ;
 ס'ציט זיך וווּ אַ שפּין־געוועב, וואָס קיינמאַל נישט אויפהערט,
 ערגעץ אין נעץ זיצט דער שפּין, זיין קרבן לויערט ער אַפּ ;

אזאַ גרויסער גרויער קנול פון טיש גאָר פאַלט ער אַראָפּ,
 אַ פאַרקניפט־פאַרפלאַנטערטער קוילערט ער זיך אויף דער ערד ;
 ביים קאַמין שלאַפנדיק קעצל דאָס געקייקל דערהערט,
 און שוין מיט איין שפרונג : אַ מיזל ? אַ פייגעלע ? גאַטס גאַב זיך.

דרויסן ווייסער נעפל, דרינען קנאַקעדיקער קאַמין,
 אין קאַפּ — אַ וועב־שיפל פלינק געשליידערט אַהער, אַהין,
 אַ שניי־באַלעם, וואָס קוילערט זיך פון דער הויך אין דער טיף.

און ווי פונם פייקעלע דאָס לעצטע רינגעלע רויך,
 קייקלט זיך קלאַר אויס, אַ דינינק מחשבהלע אין מוח —
 שעראַק האַלמס מעשהלע פון עפעס — אַ דעטעקטיוו.

דאס בריקל צום הייליקן היכל

ווי ברייט ברויך זיין אַ בריקל איבער אַ טייכל ?
פון שמאַלינקע צוויי ברעטעלעך קוים בלויז.
ווערט איינס אויסגעטרעטן, אדער ס'ווערט לויז,
בלייבט דאָס צווייטע — אַזוי ווייט מענשלעכער שכל.

וועלכעס ס'וועט דערפירן צום הייליקן היכל ?
דאָס-אַ עס שטעלט זיך ערשט שפעטער אַרויס,
ווען דערגאַנגען מ'איז, די געפאַר איז אויס —
מען שטייט אויף אַנדערער זייט שוין מיט אַ שמייכל.

אַ סך מאָל דערשווימט אַ טויטער אויף לעצט ברעט,
„על שני סעיפים“, אויף ביידע מען טרעט, מען טרעט,
פון איין האַלץ-וואַרעם צענאַגט ביידע ברעכן איין —

מען כאַפט זיך אָן אין יענעם, מ'האַלט זיך צו ביי דעם,
בלויז, וואָס שוין דער גרויסער חילוק, דעמלט, אויף וועם,
אַ מת מען שווימט אין הייליקן היכל אַריין ?

א

„שני כתובים המכתישים זה את זה“

אויפן בלאַט, אויף דער שורה, אויפן וואַרט,
ש"ס אויפן קאַפּ עס קאָן לומדישער גדול ;
כאַטש נעם אים אין אַ צירקוס אַריין דאָ,
וועט ער ווייזן די קונץ מיט אַ שפיץ-נאָדל.

מיט ענגלישן ווערטער-און געזעץ-בוך,
דאָס נעמלעכע ער קאָן איצט שוין באַווייזן ;
באמת, דורך לעכל פון אַ נעדעלע,
ס'קאָן אין הימל אַריין אָן עלפאַנט שפּרייזן.

בלויז גרינגער אַ בער אויסלערנען טאַנצן,
אַ מאַלפע ביים שפיגל אַ שרונט פאַרקעמען,
ווי אַ „דזשואיש-קאַלעדזש-בוי“ אויף ענגליש,
אַ „תומים“ מיט שאַרפן קאַפּ צו באַנעמען.

שרפים, אופנים, חיות הקודש — —
די פעל פון לייב פון זיך אראפצושינדן,
אז נאטור-און גאט-געזעץ געצווילינגט —
נישט געטיך-געוואָגל, אויגן פאַרבינדן.

ב

קאָז דען אַן אויסגעשטאַפטע פּאָווע פּליען,
אירע בריוועלע שליחות אויספירן ?
איין רירל בלויז מען זאָל זי טון, און זי וועט —
אַלע אירע פעדערן פאַרלירן !

אַ בריוו איז דאָך נישט אַזוי ווי מען שרייבט אים,
נאָר אַזוי ווי מען וועט אים טון ליינען — —
„זאַמלט אייך צענויף אַלע, איר פּאָעטן,
אונזער גאַלדענע פּאָווע צו באַוויינען.

„עס איז דאָך נישט אַזוי איר שיין פעדערל,
ווי איבער גאַניקל איר שיין פּליען“ — —
אַ תּרנגול-תּרגום, כאַטש צו נעמען אים,
כּפּרה צושלאַגן, שונאי-ציון.

און אַז מען וועט אים אַן חלף קוילען,
וועט פון אים אַ טראַפּן-בלוט דען ריגען ?
פּאַרוואָס מכּסה זיין ? אַ געטאַ-סעלעקציע,
איינגעזאַמלט, שטערבלעך צו ענטרינען.